

*І. В. Драган,
д. держ. упр., старший науковий співробітник, професор кафедри публічного управління
та адміністрування, Заклад вищої освіти "Університет трансформації майбутнього"*
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6906-5000>

*Н. В. Дацій,
д. держ. упр., професор, професор кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності
та публічного управління, Поліський національний університет*
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0640-6426>

*О. М. Долінченко,
к. держ. упр., доцент кафедри публічного управління та адміністрування,
Заклад вищої освіти "Університет трансформації майбутнього"*
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2449-1049>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.4.229

ФЕНОМЕН ДЕРЖАВНОГО МАЙНА ЯК ОБ'ЄКТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ

I. Dragan,
Doctor of Sciences in Public Administration, Associate Professor, Professor of the Department of Public Management
and Administration, Higher Education Institution "University of Future Transformation"

N. Datsii,
Doctor of Sciences in Public Administration, Professor, Professor of the Department of Economic Theory,
Intellectual Property and Public Administration, Polissia National University

O. Dolinchenko,
Associate Professor of the Department of Public Management and Administration,
Higher Education Institution "University of Future Transformation"

THE PHENOMENON OF STATE PROPERTY AS OBJECT OF PUBLIC MANAGEMENT AT MODERN CONDITIONS OF SOCIAL DEVELOPMENT

Статтю присвячено дослідженню термінологічних та класифікаційних аспектів управління державної власністю. Розуміння особливостей цієї категорії формує поведінкові реакції суб'єктів господарювання та виступає фактором, що перетворює попит та пропозицію щодо об'єктів державної власності на джерело розвитку економіки країни та її регіонів. Доведено, що цьому перешкоджають нераціональне формування регулюючих впливів у сфері управління майновими об'єктами, зокрема державної форми власності. Майно державної форми власності виступає матеріальною основою виконання державою своїх соціально-політичних функцій, є потужним економічним інструментом для коригування дій ринкових структур, тому механізм управління державним майном завжди займав особливе місце у системі державного управління. Проте, на сьогодні бракує дієвих механізмів соціально-економічного зростання регіону, потребує конкретизації місце державного

майна як його ключового інструменту. Організаційні форми взаємодії суб'єктів регіону стримують розвиток його різних сфер діяльності. Досвід реформ останніх двадцяти років показав, що відмова від державної власності неможлива, проте необхідна її оптимізація. Це зумовлено тим, що надмірні масштаби державної власності будуть з великою ймовірністю характеризуватись високою неефективністю, що негативно позначиться на економіці загалом.

Зазначено, що оптимізація державної власності доцільна у двох випадках. По-перше, необхідність зміни форм власності пов'язана з рівнем розвитку продуктивних сил. Якщо одна форма власності гальмує розвиток продуктивних сил та існує реальна можливість формування нового суб'єкта, зацікавленого у технологічному прогресі, зміна такої форми власності стає об'єктивною економічною необхідністю. Відповідно нова форма власності покликана дати простір розвитку продуктивних сил. Отже, прогрес способу виробництва веде до зростання обсягів випуску та ефективності, що становить базу для соціального прогресу. Зміна форм власності, якщо вона реалізується як об'єктивна економічна необхідність, має колосальну формаційну та перетворювальну силу. Але якщо зміна форм власності є не результатом об'єктивно визрілої економічної необхідності та здійснюється на користь суб'єкта, не зацікавленого у технологічному прогресі, наслідки будуть іншими, руйнівними.

The article is devoted to the study of terminological and classification aspects of state property management. Understanding the features of this category shapes the behavioral reactions of business entities and acts as a factor that transforms demand and supply for state property into a source of economic development of the country and its regions. It is proven that this is hindered by the irrational formation of regulatory influences in the field of property management, in particular state ownership. State property serves as the material basis for the state to perform its socio-political functions, is a powerful economic tool for adjusting the actions of market structures, therefore the mechanism of state property management has always occupied a special place in the system of state administration. However, today there is a lack of effective mechanisms for the socio-economic growth of the region, and the place of state property as its key tool needs to be specified. Organizational forms of interaction of the region's entities hinder the development of its various spheres of activity. The experience of reforms over the past twenty years has shown that the rejection of state property is impossible, but its optimization is necessary. This is due to the fact that excessive scales of state ownership will most likely be characterized by high inefficiency, which will negatively affect the economy as a whole.

Having considered the above definitions, we can draw the following conclusions. First, state ownership implies a set of relations. These can be economic relations regarding the involvement of such property in market circulation, on the basis of public-private partnership, as well as social relations regarding the support of unprofitable public projects. Secondly, state ownership is not fully public. In terms of public interests, the participation of society is limited. As a rule, these restrictions are of an administrative or political nature. At the same time, it is the political component, not having any specific resource, that is able to integrate and use all other resources with the help of the state in such a way that no other component is able to compete with it. Due to this, it performs its main functions, which cannot always be measured by the economic or social component. At the same time, the political component is completely dependent on the above components and relies on their resources. Based on these conclusions, in our opinion, state ownership should be understood as socio-economic and political relations regarding the exercise of property rights in relation to property owned by the state, including property complexes of state enterprises and state institutions.

It is noted that the optimization of state ownership is advisable in two cases. First, the need to change the forms of ownership is associated with the level of development of productive forces. If one form of ownership inhibits the development of productive forces and there is a real possibility of forming a new entity interested in technological progress, the change of such a form of ownership becomes an objective economic necessity. Accordingly, the new form of ownership is designed to provide space for the development of productive forces. Thus, the progress of the production method leads to an increase in output and efficiency, which is the

basis for social progress. The change of forms of ownership, if it is implemented as an objective economic necessity, has a colossal formative and transformative power. But if the change of forms of ownership is not the result of an objectively mature economic necessity and is carried out in favor of an entity not interested in technological progress, the consequences will be different, destructive.

Ключові слова: державна політика, державне майно, суб'єкт господарювання, управління державною власністю, управлінська система.

Keywords: state policy, state property, business entity, state property management, management system.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Власність є найважливішим економічним та політичним фактором розвитку національної економіки. Збалансована політика в галузі управління державною власністю (у тому числі майном), спрямована на гармонізацію інтересів багатьох учасників відносин у цій сфері, може забезпечити накопичення потенціалу розвитку країни та її регіонів. Однак цьому перешкоджають нерациональне формування регулюючих впливів у сфері управління майном. На сьогодні не створено дієвий механізм економічного зростання регіону та не визначено місце державного майна як його ключового інструменту. Організаційні форми взаємодії суб'єктів регіону стримують розвиток його різних сфер діяльності.

Змінити ситуацію можна шляхом розробки заходів, спрямованих на вдосконалення організаційно-економічного механізму та методичного забезпечення управління майном регіону, задіявши всі фактори, що впливають на ефективне використання та розподіл державного майна, що забезпечують гармонізацію інтересів суб'єктів ринку та зумовлюють потенціал зростання економіки регіону.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ.

Окремі питання організації управління державної власності та державним майном розглянуто у роботах Балацького Е., Бикова Р., Білокура Є., Кочеткової С., Кравчук О., Пасхавера Б., Пількевича В., Савченко В., Шкільняка М. Шамрая В., Шемшученка Ю. та ін.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є дослідження проблемних аспектів управління державним майном, а також розкрити специфіку державного майна як об'єкта управління в сучасних умовах суспільного розвитку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Майно державної форми власності виступає матеріальною основою виконання державою своїх соціально-політичних функцій, є потужним економічним інструментом для коригування дій ринкових структур, тому механізм управління державним майном завжди займав особливе місце у системі державного управління. Незважаючи на те, що в Україні питання ефективного та результативного управління державною власністю почали розглядати відносно недавно, що зумовлено відмовою від панівної за радянських часів адміністративно-командної системи, у науковому середовищі проблематика такого управління розглядається не одне десятиліття.

На нашу думку, все різноманіття теорій управління, які в тій чи іншій мірі можна віднести до цієї проблеми, можна розглянути в рамках двох аспектів: вдосконалення організаційно-функціональної структури та якісної зміни відносин управління державним майном. Великий вплив на реалізацію першого аспекту зробили класична (традиційна) та адміністративно-функціональна школи управління, представниками яких є Форд Г., Файоль А., Урвік Л., Вебер М., Муні Дж., Рейлі А..

Г. Форд говорив про спроможність ринку та заперечував необхідність прямого державного втручання в економіку. На його думку, всі соціальні грошові потоки держави необхідно перевести у приватну промисловість, що сприяло б виробництву більшої кількості дешевших товарів, а також зняло б із суспільства тягар податків та підняло суспільний добробут.

Подібних думок дотримувалися вітчизняні науковці на початку 1990-х рр. Однак подібні думки неспроможні у періоди криз та при наданні збиткових соціальних послуг. Широке визнання щодо державної власності отримали елементи управління класика менеджменту Файоля А., у тому числі функція адміністрування, під якою він розумів управління, що включає такі елементи, як передбачення, організація, розпорядництво, координу-

вання і контроль. Ці елементи заклали основи структурного функціонального підходу та дали життя делегуванню повноважень, які є основою управління державною власністю.

Великий внесок у дослідження принципів організації зробив німецький соціолог Вебер М., який розробив "ідеальний тип" адміністративної організації, позначений ним терміном "бюрократія", який загалом аналогічний елементам управління Файоля А. і є соціологічною концепцією раціоналізації колективної діяльності. На думку Вебера М., ієрархія, влада та бюрократія становлять основу будь-яких соціальних організацій. Ідеальна бюрократія Макса Вебера передбачає вибірккову реконструкцію реального світу, що відкриває нові можливості організації праці. Вона не існує в реальності і є своєрідною формою раціональності, заснованою на чіткому визначенні завдань і обов'язків кожної з ланок організації; ієрархії побудови; системі абстрактних правил, що визначають відповідальність кожного члена організації та форми координації їх індивідуальної діяльності.

Розробка передбачає розрахунок адміністративних процедур та часу їх проходження. Розвиваючи ідеї Файоля А., Урвік Л. наголошував на необхідності підкріплення обов'язків відповідними правами, у той час як Файоль А. відповідальність розглядав ізольовано. Урвік Л. чітко сформулював проблему "діапазону контролю", тобто необхідності обмеження кількості осіб у безпосередньому підпорядкуванні керівника (на його думку, їх має бути не більше 5—6).

Проблема контролю залишається актуальною і зараз. На нашу думку, результати управління державною власністю, крім контролю спеціалізованих організацій, повинні контролюватись громадськістю через найбільш значущі суспільні організації. Відносини державної власності є тим стрижнем у суспільстві, навколо якого формуються та розвиваються державні установи та підприємства, що виробляють суспільні блага. Під такими відносинами розуміють ті дії чи сукупність дій з об'єктами (ресурсами, предметами споживання тощо), які індивід чи інший суб'єкт може здійснити з об'єктом, не наражаючись на загрозу санкцій з боку інших суб'єктів [2, 8, 13].

Відповідно до підходу Савченко В., під такими відносинами розуміється право власності на майно, що складається з наступних базових норм: 1) права користування майном; 2) права його змінювати; 3) права отримання вигоди від майна; 4) права передачі всіх або деяких прав, зазначених у пунктах 1, 2 та 3 іншим особам за певну плату за взаємною домовленістю [11].

У той же час широкого поширення набули не правові теорії та підходи, які багато дослідників вважають основними у відносинах державної власності. Так, Кубліков В., Гринивецька О. виділяють структурно-галузевий, інституційно-правовий, економіко-організаційний та "накопичувальний" підхід, кожен із яких розглядає формування та використання державної власності [7]. Засновники теорії еволюційної економіки Менгер К., Хайєк Ф., Шумпетер Й. приділяли велику увагу розвитку економічних систем, складові частини яких не тільки функціонально доповнюють й, таким чином обумовлю-

ють взаємний рівень розвитку, але й еволюційно розвивають один одного. На їх думку, система управління державною власністю практично ніколи не буде оптимальною.

Наведені в рамках двох аспектів теорії, розглядають сукупність відносин, що регулюють порядок отримання корисності з економічних благ, у ролі яких виступає державне майно, які можна розглядати як економічні, соціальні та політичні інститути управління державною власністю. Вони включають весь комплекс заходів, спрямованих на формування повного реєстру державного майна, чітке розмежування та координацію повноважень усіх державних органів, задіяних у цьому процесі, застосування механізму ринкової оцінки при використанні майна; ревізії та запровадження жорсткого контролю за використанням за призначенням та збереженням майна державними підприємствами та установами; створення правової бази механізму розпорядження державним майном, включаючи відпрацювання питання щодо відшкодування витрат на здійснення управління ним; екологічний стан; кадрове забезпечення.

В останні роки в Україні питання доцільності реформування державної власності не стоїть. Вчені Національної академії наук України наполягають про необхідність посилення державної участі у розвитку реальної економіки за допомогою державно-приватного партнерства з перспективою зміни балансу на користь приватного сектору, а також використання державної власності для стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу [12].

Одним із основних завдань влади сьогодні є забезпечення модернізації та технологічного оновлення всієї виробничої сфери. Для вирішення цього завдання насамперед необхідно зайнятися модернізацією державного сектора, частка якого не опускається нижче 40%. Зберігати величезний обсяг власності без його модернізації безглуздо. Тому Уряду необхідно забезпечити оптимізацію обсягу державної власності та ефективності участі держави у діяльності комерційних організацій. У сучасних умовах безперспективними виглядають державні корпорації, які "мають певні рамки роботи, які мають після завершення їх діяльності бути ліквідовані, а ті, що працюють у комерційному, у конкурентному середовищі, повинні бути згодом перетворені на акціонерні товариства, контрольовані державою. Надалі вони або зберезуться у державному секторі, там, де нам це необхідно, або будуть реалізовані приватним інвесторам".

Є очевидним, що сучасні методи управління державною власністю в більшості є пережитком радянського часу, виявилися неактуальними в сучасний період. Можливості застосування сучасних методів управління обмежені відсутністю необхідного правового поля. Більшість проблем, пов'язані з низькою, а часом негативною ефективністю управління державною власністю, ставлять нові методологічні та концептуально-теоретичні дослідницькі завдання в галузі державної майнової політики. Потрібна реалізація комплексу заходів, вкладених у вдосконалення методів і запровадження принципово нових підходів у сфері управління держав-

ною власністю. Для цього необхідно визначити обґрунтовані підходи до управління державною власністю, які відповідають сучасним потребам держави та суспільства.

Енциклопедія сучасної України під власністю розуміє "суспільні відносини між людьми з приводу привласнення благ. Як економічна категорія власність розкривається через систему економічних відносин, притаманну суспільству на тому чи іншому етапі його розвитку, і характеризує розподіл благ між суб'єктами господарювання". Державна ж власність це "форма власності, при якій майно, зокрема засоби та продукти виробництва, належать державі повністю або на основі часткової чи спільної власності" [4].

Проте, окрім приватної та державної, існує комунальна власність, власність некомерційних організацій, змішана власність. З урахуванням публічності та відносин Москалюк Н.Б. визначає державну власність як "систему відносин щодо присвоєння матеріальних та духовних благ державою з метою реалізації державних та громадських інтересів" [9]. Попри те, що державна власність є різновидом суспільної власності, остання категорія є ширшою включає власність державну й комунальну. Більш суспільною, ніж державна власність, є комунальна власність, яка наближена до громади щодо реалізації інтересів громадян на місцях. Тут менше заборон та обмежень, що пояснюється характером повноважень, що виконуються. У свій час, Бакуменко В.Д. зазначав, що державна власність виступає матеріальною умовою виконання місії, економічної, соціальної, політичної та інших функцій державою у соціально-економічній системі України [1]. Місія держави полягає у забезпеченні високого рівня якості життя, головним чином, за рахунок створення загальних умов для суспільного відтворення та відтворення життя населення, забезпечення потреб у всебічному розвитку особистості кожного громадянина.

На думку Гуськової І. що державна власність є сукупністю автономних сегментів (фінансові та природні ресурси, підприємницький сектор, у тому числі природні монополії та ВПК, об'єкти соціальної та виробничої інфраструктури тощо), призначених для реалізації державою своїх функцій як суб'єкта громадського відтворення, суб'єкта економічного зростання та соціального прогресу тощо. [3].

При цьому вона зазначає, що до структури державного сектору економіки включаються не лише підприємства та установи, що перебувають у власності держави, а й сукупність ресурсів у безпосередньому розпорядженні держави. Визначальна роль серед компонентів державного сектора приділяється державному бюджету, його доходам та видаткам. Дане визначення близьке до вищезгаданих позицій діяльності держави, сформульованих Дж.Ю. Стігліцем. Визначення є всеохоплюючим, оскільки згадана у ньому "сфера економічного простору" включає як організації, створені з урахуванням чи з використанням державного майна, а й доходи і витрати бюджетів відповідних рівнів. В даному випадку може йтися як про запас ресурсів, так і про фінансові потоки. Ця

думка не дає змоги позначити конкретні об'єкти державної власності та визначити відносини, що виникають у процесі управління нею.

Розглянувши зазначені визначення, можна зробити такі висновки. По-перше, державна власність передбачає сукупність відносин. Це можуть бути економічні відносини щодо залучення такого майна до ринкового обігу, на засадах державно-приватного партнерства, а також соціальні відносини щодо підтримки збиткових суспільних проектів. По-друге, державна власність є суспільною не в повному обсязі. У частині державних інтересів участь суспільства обмежена. Як правило, ці обмеження мають адміністративний, або політичний характер.

При цьому саме політична складова, не маючи ніякого специфічного ресурсу, здатна за допомогою держави інтегрувати і так задіяти всі інші ресурси, що конкурувати з нею ніяка інша складова не в змозі. За рахунок цього вона виконує свої основні функції, які не завжди можна виміряти економічною чи соціальною складовою. У той самий час політична складова цілком залежить від вищевказаних складових і спирається на їх ресурси.

На підставі даних висновків, на нашу думку, під державною власністю слід розуміти соціально-економічні та політичні відносини щодо реалізації прав власності щодо майна, що перебуває у власності держави, включаючи майнові комплекси державних підприємств, державних установ.

ВИСНОВКИ

Досвід реформ останніх двадцяти років показав, що відмова від державної власності неможлива, проте необхідна її оптимізація. Це зумовлено тим, що надмірні масштаби державної власності будуть з великою ймовірністю характеризуватись високою неефективністю, що негативно позначиться на економіці загалом.

Зазначено, що оптимізація державної власності доцільна у двох випадках. По-перше, необхідність зміни форм власності пов'язана з рівнем розвитку продуктивних сил. Якщо одна форма власності гальмує розвиток продуктивних сил та існує реальна можливість формування нового суб'єкта, зацікавленого у технологічному прогресі, зміна такої форми власності стає об'єктивною економічною необхідністю. Відповідно нова форма власності покликана дати простір розвитку продуктивних сил. Отже, прогрес способу виробництва веде до зростання обсягів випуску та ефективності, що становить базу для соціального прогресу. Зміна форм власності, якщо вона реалізується як об'єктивна економічна необхідність, має колосальну формаційну та перетворювальну силу. Але якщо зміна форм власності є не результатом об'єктивно визрілої економічної необхідності та здійснюється на користь суб'єкта, не зацікавленого у технологічному прогресі, наслідки будуть іншими, руйнівними.

Література:

1. Бакуменко В.Д. Розвиток теорії та методології державного управління: Наукове видання Збірка вибраних наукових праць у 2 ч. Ч.1. К.: АМУ, 2015. — 320 с.

2. Білокур Є.І. Управління об'єктами державної власності як складова змісту державно-управлінської діяльності. Вісник Чернівецького факультету Національного університету "Одеська юридична академія". 2015. Вип. 2. С. 35—45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vchfo_2015_2_6

3. Гуськова І. Особливості управління комунальною власністю як специфічною формою групової власності. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/putp/2012-4/doc/3/08.pdf> (дата звернення: 12.12.2024 р.).

4. Енциклопедія сучасної України URL: <https://esu.com.ua/> (дата звернення: 12.01.2025 р.).

5. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 12.11.2024 р.).

6. Кравчук, О. О. Управління державною власністю: адміністративно-правові засади: монографія; "НТУУ КПІ". Київ: "НТУУ КПІ", 2013. 444 с.

7. Кубліков В.К., Гринивецька О.С. Управління державною власністю в Україні: регіональний аспект. Оdesa: Вид-во "Астропринт", 2006. 160 с.

8. Модернізація державного управління та європейська інтеграція України: наук. доп. / за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка. Київ: НАДУ, 2013. 120 с. 13.

9. Москалюк Н. Б. Загальне управління власністю як категорія здійснення права державної власності. Проблеми цивільного та господарського права. 2020. № 1. С. 82—85.

10. Плакіда В.Т. Управління державною власністю: світовий досвід та реалії України: монографія. Донецьк, 2010. 400 с.

11. Савченко В.Ф. Державне регулювання відносин власності у ринковій економіці. Науковий вісник Полісся. 2015. Вип. 3. С. 9—18.

12. Траєкторія сталого розвитку України до 2030 року: національна доповідь: монографія за ред. акад. М. А. Хвесика [Електронний ресурс] Інститут демографії та проблем якості життя Національної академії наук України. Київ 2019. 500 с. (дата звернення: 1.01.2025 р.).

13. Щербина М. Чи покращиться управління державним майном? 2018. URL: <https://nv.ua/ukr/biz/experts/chipokrashchitsya-upravlinnya-derzhavnim-maynom-2473115.html> (дата звернення: 2.12.2024 р.).

References:

1. Bakumenko, V.D. (2015), Rozvytok teorii ta metodolohii derzhavnoho upravlinnia [Development of the theory and methodology of public administration], AMU, Kyiv, Ukraine.

2. Bilokur, Ye.I. (2015), "Management of state property as a component of the content of state administrative activity", Visnyk Chernivets'koho fakul'tetu Natsional'noho universytetu "Odes'ka iurydychna akademiia", vol. 2, pp. 35—45. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vchfo_2015_2_6 (accessed: 12.12.2024).

3. Hus'kova, I. (2012), "Features of management of communal property as a specific form of group ownership", Available at: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/putp/2012-4/doc/3/08.pdf> (accessed: 12.12.2024).

4. Encyclopedia of Modern Ukraine (2025), Available at: <https://esu.com.ua/> (accessed: 12.01.2025).

5. Verkhovna Rada of Ukraine (1996), "The Constitution of Ukraine", Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (accessed: 12.11.2024).

6. Kravchuk, O. O. (2013), Upravlinnia derzhavnoiu vlasnistiu: administratyvno-pravovi zasady: [Management of State Property: Administrative and Legal Principles], "NTUU KPI", Kyiv, Ukraine.

7. Kublikov, V.K. and Hrynyvets'ka, O.S. (2006), Upravlinnia derzhavnoiu vlasnistiu v Ukraini: rehional'nyj aspekt [Management of State Property in Ukraine: Regional Aspect], Vyd-vo "Astroprynt", Odesa, Ukraine.

8. Kovbasiuk, Yu.V. (2013), Modernizatsiia derzhavnoho upravlinnia ta ievropejs'ka intehtatsiia Ukrainy [Modernization of public administration and European integration of Ukraine], NADU, Kyiv, Ukraine.

9. Moskaliuk, N. B. (2020), "General property management as a category of exercising state property rights", vol. 1, pp. 82—85.

10. Plakida, V.T. (2010) Upravlinnia derzhavnoiu vlasnistiu: svitovij dosvid ta realii Ukrainy [Management of public property: world experience and realities of Ukraine], Donets'k, Ukraine.

11. Savchenko, V.F. (2015), "State regulation of property relations in a market economy", Naukovyj visnyk Polissia, vol. 3, pp. 9—18.

12. Khvesyk M. A. (2019), Traiektoriia staloho rozvytku Ukrainy do 2030 roku: natsional'na dopovid' [Trajectory of sustainable development of Ukraine by 2030: national report], Instytut demohrafii ta problem iakosti zhyttia Natsional'noi akademii nauk Ukrainy, Kyiv, Ukraine.

13. Scherbyna, M. (2018), "Will the management of state property improve?", Available at: <https://nv.ua/ukr/biz/experts/chipokrashchitsya-upravlinnya-derzhavnim-maynom-2473115.html> (accessed: 2.12.2024). *Стаття надійшла до редакції 07.02.2025 р.*

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток

Виходить 12 разів на рік

включено до переліку наукових фахових видань України
з питань **ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**
(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 №1643

Спеціальність 281

e-mail: economy_2008@ukr.net

 viber: +38 050 3820663